

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

Állattartásra szolgáló építmények védőtávolságai - építési vagy állattartási kérdés?

(kitekintéssel a fővárosi kerületi önkormányzatok állattartási tárgyú rendeleteire)

Szerző: dr. Kajó Cecília

2016. április 11.

I. Bevezető

A Jogi Fórum Publikációk rovatában 2015. szeptember 3-án megjelent írásomban (<http://www.jogiforum.hu/publikaciok/664>) a főváros 23 kerületének állattartással foglalkozó rendeleteit tekintettem át abból a szempontból, hogy a kerületi önkormányzatok fenntartják-e még a magasabb rendű jogszabályba ütköző példányszám-korlátozást az ingatlanok egyedi adottságait figyelmen kívül hagyva oly módon, hogy abszolút mérőszámokat alkalmaznak (pl. maximum 2 kutya/ingatlan) a kutyák termetéhez igazított - és kormányrendeletben szabályozott - minimum négyzetméter nagyságok helyett.

Az állattartási rendeletek ismételt áttekintésekor tapasztaltam, hogy a már tavaly felvetett, magasabb rendű jogszabályba ütköző darabszám-korlátozást sem sikerült jogszerűen rendezni azóta sem, illetve tágabb értelmű további kritikai élű vizsgálódás során pedig azt tapasztaltam, hogy még mindig tapasztalható pl. szabálysértési hatáskörre hivatkozás (2012. április 15-étől az általános hatáskörű szabálysértési hatóság a jegyző helyett a fővárosi, megyei kormányhivatal járási (fővárosi kerületi) hivatala) illetve még jó pár olyan elavult vagy magasabb rendű jogszabályba ütköző rendelkezés, melyeket már jóval korábban ki kellett volna gyomlálni ezekből a rendeletekből.

Jelen írásomban azt tekintem át, hogy figyelemmel a hatályos jogszabályokra valamint Budapest Főváros Kormányhivatala által kezdeményezett és a szakminisztériumok bevonásával lezajlott egyeztetéssorozat alkalmával kialakított álláspontra, azok végrehajtása érdekében megtörtént-e az az állattartásra szolgáló építmények szabályozásáról szóló rendelkezések állattartási rendeletekből való átemelése a helyi építési szabályzatokba.

II. Jogszabályi háttér

Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény (továbbiakban: Éltv.) 2012. október 1-jétől hatályos 6. § (6) bekezdése alapján:

„Mezőgazdasági haszonállat tartása önkormányzati rendeletben nem korlátozható.”

Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (továbbiakban: OTÉK) 2012. december 31-ig hatályos 36. § (5) bekezdése szerint:

„Az állattartás céljára szolgáló épületek, helyiségek és melléképítmények építési telken való elhelyezésénél irányadó védőtávolságokat és más építési feltételeket - a közegészségügyi és az állategészségügyi, továbbá a környezetvédelmi követelmények meghatározásával - az állattartásról szóló

helyi önkormányzati rendeletben kell megállapítani.”

Az OTÉK 2013. január 1-jétől hatályos 36. § (5) bekezdése értelmében:

„Az állattartó építmények elhelyezésének feltételeit - a közegészségügyi és az állategészségügyi továbbá a környezetvédelmi követelmények figyelembevételével - a helyi építési szabályzat állapíthatja meg.”

Az Éltv. és az OTÉK 2013. január 1-jétől hatályos, fent idézett rendelkezéseinek együttes értelmezése érdekében Budapest Főváros Kormányhivatala (továbbiakban: BFKH) egyeztetést kezdeményezett a szakminisztériumoknál 2014 folyamán. A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Területi Közigazgatásért Felelős Államtitkársága részvételével lezajlottak az egyeztetések, melyek alapján világossá vált, hogy az állattartásról szóló helyi rendeletek felülvizsgálni szükséges a 2015-ös évben.

Most, 2016. április 11-i állapotuk szerint, az önkormányzati honlapokról elérhető rendeleteket tekintem át abból a célból, hogy az egyeztetésen kialakult elvárásoknak és a magasabb rendű jogszabályi háttérnek megfelelő-e a helyi szabályozásuk.

III. Mi volt a konkrét feladat?

Az állattartó építményekkel kapcsolatos rendelkezéseket az OTÉK 36. § (5) bekezdésének figyelembevételével ki kellett venni a helyi állattartási rendeletekből és át kellett helyezni a helyi építési szabályzatokba.

Az áthelyezés kapcsán figyelni kellett arra, hogy az áthelyezés ne eredményezze a mezőgazdasági haszonállatok tartásának olyan mértékű korlátozását, amely az állattartást ellehetetleníti.

A Kúria Önkormányzat Tanácsa KÖF.5073/2013/4. döntésében az alábbiakat írta:

„Jogszabálysértő az az önkormányzati rendelet, amely más jogszabálynak az adott tárgykörre vonatkozó tiltó szabálya ellenére (Éltv. 6. § (6) bekezdés) e tárgykörben szabályoz vagy hatályban tart ilyen szabályozást.”

A Kúria a fenti megállapítás alapján ellentétesnek találta az általa vizsgált rendeletekben foglaltakat akkor, amikor a haszonállat-tartást meghatározott övezetekre, területekre lebontva állapították meg a tartható állatok darabszámát, illetve azokat a rendelkezéseket is ahol engedélyhez kötötték az

állattartást.

„Garanciális jelentősége van, hogy az adott kérdést a helyi építési szabályzatban kell rendezni, hiszen annak megalkotására - mint sajátos helyi normára - az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvényben foglalt speciális szabályok (pl. véleményeztetési eljárás lefolytatása) irányadók. Más rendeletbe foglalás esetén a helyi építési szabályzat megalkotására irányadó garanciák nem érvényesülnek, illetve kiüresednek.”

A településrendezési eszközök egyeztetésének és elfogadásának részletes szabályait már nem az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény tartalmazza, hanem a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 08.) Korm. rendelet rögzíti.

A Kúria döntését a fenti jogszabályváltozás ellenére továbbra is irányadónak kell tekinteni, mivel annak tartalmi megállapításai a szabályozás jogforrasi szintjének változásától függetlenül érvényesek.

Hangsúlyozottan a feladat 2013-ban ismert voltára, most 2016. április 11-i határnappal, az önkormányzatok honlapján elérhető rendelettárak segítségével tekintem át a következő fejezetben a fővárosi kerületi önkormányzatok ilyen tárgyú rendeleteit.

IV. Fővárosi kitekintés a kerületi rendeletekre

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat

Nincs hatályos állattartási rendelete, a magasabb szintű állatvédelmi jogszabályok alapján dolgoznak, állattartási rendelet hiányában az állattartásra szolgáló építmények szabályozási helye sem lehet helytelenül meghatározva.

Az állattartásra szolgáló építmények szabályozásáról a Budavári Önkormányzat Képviselő-testületének 16/2000. (VIII. 15.) sz. önkormányzati rendeletével megalkotott, többször módosított Kerületi Építési Szabályzat (KÉSZ) rendelkezik az önkormányzat területén a különböző építési övezetek területén elhelyezhető, kialakítható építményekről.

A jelenleg hatályos KÉSZ alapján az önkormányzat területén nincs olyan építési övezet, ahol állattartásra szolgáló építmények, épületek elhelyezhetőek lennének.

Budapest Főváros II. kerület

Nincs hatályos állattartási rendelete, a magasabb szintű állatvédelmi jogszabályok alapján dolgoznak, állattartási rendelet hiányában az állattartásra szolgáló építmények szabályozási helye sem lehet helytelenül meghatározva.

Budapest II. kerület Önkormányzatának Képviselő-testülete 2/2007.(I.18.) sz. rendelete a Bp., II. Kerületi Városrendezési és Építési Szabályzatról nem tartalmaz állattartásra szolgáló építmények elhelyezéséről rendelkező szabályokat.

Budapest III. kerület Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat

Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat Képviselő-testületének az állattartásról szóló többször módosított 16/2007. (IV. 19.) sz. önkormányzati rendelete 2. § (2) bekezdése hivatkozik Óbuda-Békásmegyer Városrendezési és Építészeti Szabályzatára (ÓBVSZ) az alábbiak szerint:

(2) Jelen rendelet alkalmazása szempontjából ahol az ÓBVSZ haszonállatot említ, azon nagytestű gazdasági haszonállatot, ahol az ÓBVSZ baromfi és kisállatot említ, azon kistestű gazdasági haszonállatot kell érteni.

(3) Az ÓBVSZ 45. § (1) bekezdése alapján elhelyezhető építmény alapterülete maximum 3 m² lehet.

A hivatkozott jogszabályhely szerint tehát az építményre vonatkozó szabályozás (maximum nagyság) megfelelő helyen, az ÓBVSZ-ben található (tovább részletezett módon, haszonállatot, baromfi és prémes állat tartására szolgáló építmények vonatkozásában) azonban védőtávolságokról abban sem esik szó.

Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzat

Nincs hatályos állattartási rendelete, a magasabb szintű állatvédelmi jogszabályok alapján dolgoznak, állattartási rendelet hiányában az állattartásra szolgáló építmények szabályozási helye sem lehet helytelenül meghatározva.

Állattartó építmények elhelyezhetőségére vonatkozó előírást a hatályos helyi építési szabályozási rendeletek nem tartalmazzák.

Jelenleg (2016. áprilisa) folyamatban van több területegység szabályozásának felülvizsgálata, mellyel kapcsolatos előzetes vizsgálatokat a szabályozás módosításának előkészítését a Főépítészeti Iroda végzi.

Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzat

Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Képviselő-testületének 16/2009. (IV. 23.) sz. az állattartás rendjéről szóló önkormányzati rendelete nem szabályozza az állattartásra szolgáló építményeket.

Belváros-Lipótváros Kerületi Városrendezési és Építési Szabályzata állattartásra vonatkozó szabályokat nem tartalmaz.

Budapest Főváros Terézváros Önkormányzat

Budapest Főváros Terézváros Önkormányzat Képviselő-testületének 10/2004. (II. 16.) sz. önkormányzati rendelete az állattartás rendjéről nem tartalmaz szabályokat az állattartásra szolgáló építmények elhelyezése vonatkozásában.

Terézváros Kerületi Városrendezési és Építési Szabályzata állattartásra vonatkozó szabályokat nem tartalmaz.

Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzat

Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzat Képviselő-testületének 46/2005. (XII. 19.) sz. önkormányzati rendelete az állattartás rendjéről nem tartalmaz szabályokat az állattartásra szolgáló építmények elhelyezése vonatkozásában.

Erzsébetváros Kerületi Városrendezési és Építési Szabályzata állattartásra vonatkozó szabályokat nem tartalmaz.

Budapest Főváros VIII. kerület Józsefváros Önkormányzat

Nincs hatályos állattartási rendelete, a magasabb szintű állatvédelmi jogszabályok alapján dolgoznak, állattartási rendelet hiányában az állattartásra szolgáló építmények szabályozási helye sem lehet helytelenül meghatározva.

Józsefváros Kerületi Építési Szabályzata állattartásra vonatkozó szabályokat nem tartalmaz.

Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros Önkormányzat

Nincs hatályos állattartási rendelete, a magasabb szintű állatvédelmi jogszabályok alapján dolgoznak, állattartási rendelet hiányában az állattartásra szolgáló építmények szabályozási helye sem lehet helytelenül meghatározva.

Ferencváros Kerületi Építési Szabályzata állattartásra vonatkozó szabályokat nem tartalmaz.

Budapest Főváros X. kerület Kőbánya Önkormányzat

Nincs hatályos állattartási rendelete, a magasabb szintű állatvédelmi jogszabályok alapján dolgoznak, állattartási rendelet hiányában az állattartásra szolgáló építmények szabályozási helye sem lehet helytelenül meghatározva.

Kőbánya Kerületi Városrendezési és Építési Szabályzata a 74. § (1)-(3) bekezdésekben foglalkozik állattartásra szolgáló építményekkel, a maximum nagyságot 150 m²-ben határozva meg. Védőtávolságokat

nem szabályoz.

Budapest Főváros XI. kerület Újbuda Önkormányzat

Nincs hatályos állattartási rendelete, a magasabb szintű állatvédelmi jogszabályok alapján dolgoznak, állattartási rendelet hiányában az állattartásra szolgáló építmények szabályozási helye sem lehet helytelenül meghatározva.

A Kerületi Építési Szabályzat állattartásra vonatkozó szabályokat nem tartalmaz.

Budapest XII. kerület Hegyvidék Önkormányzat

Nincs hatályos állattartási rendelete, a magasabb szintű állatvédelmi jogszabályok alapján dolgoznak, állattartási rendelet hiányában az állattartásra szolgáló építmények szabályozási helye sem lehet helytelenül meghatározva.

A Kerületi Építési Szabályzat állattartásra vonatkozó szabályokat nem tartalmaz.

Budapest XIII. kerület Önkormányzat

Budapest XIII. kerület Önkormányzat Képviselő-testületének 30/2004. (IX. 13.) sz. önkormányzati rendelete az állattartás rendjéről védőtávolságokra vonatkozó rendelkezéseket nem tartalmaz.

A Kerületi Építési Szabályzat állattartásra vonatkozó szabályokat nem tartalmaz.

Budapest-Zugló Önkormányzat

Budapest -Zugló Önkormányzat Képviselő-testületének 53/2004. (X. 21.) sz. önkormányzati rendelete az állattartás rendjéről védőtávolságokra vonatkozó rendelkezéseket nem tartalmaz.

A Kerületi Építési Szabályzat állattartásra vonatkozó szabályokat annyiban tartalmaz, hogy tilja a nagyüzemi állattartást.

Budapest Főváros XV. kerület Önkormányzat

Nincs hatályos állattartási rendelete, a magasabb szintű állatvédelmi jogszabályok alapján dolgoznak, állattartási rendelet hiányában az állattartásra szolgáló építmények szabályozási helye sem lehet helytelenül meghatározva.

A Városrendezési és Építési Szabályzat 8/B. § szabályoz védőtávolságokat.

Budapest Főváros XVI. kerület

Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete 30/2012. (X. 24.) sz. az állattartásra szolgáló épületek elhelyezésének szabályairól szóló rendeletét 2015. december 16-án helyezte hatályon

kívül.

Budapest Főváros XVII. kerület

Budapest XVII. kerület Rákosmente Önkormányzat 17/2009. (III. 30.) sz. önkormányzati rendelete az állattartás rendjéről védőtávolságokat nem állapít meg, azonban további építési szabályzatba való rendelkezéseket (15. §) tartalmaz.

Budapest XVIII. kerület Pestszentlőrinc - Pestszentimre Önkormányzat

Nincs hatályos állattartási rendelete, a magasabb szintű állatvédelmi jogszabályok alapján dolgoznak, állattartási rendelet hiányában az állattartásra szolgáló építmények szabályozási helye sem lehet helytelenül meghatározva.

Pestszentlőrinc-Pestszentimre Városrendezési Szabályzatának 5. melléklete szabályozza a védőtávolságokat.

Budapest XIX. kerületi Önkormányzat

Nincs hatályos állattartási rendelete, a magasabb szintű állatvédelmi jogszabályok alapján dolgoznak, állattartási rendelet hiányában az állattartásra szolgáló építmények szabályozási helye sem lehet helytelenül meghatározva.

A Kerületi Városrendezési és Építési Szabályzat védőtávolságokat nem szabályoz, a nagyüzemi állattartást egyértelműen tiltja.

Budapest XX. kerületi Önkormányzat

Nincs hatályos állattartási rendelete, a magasabb szintű állatvédelmi jogszabályok alapján dolgoznak, állattartási rendelet hiányában az állattartásra szolgáló építmények szabályozási helye sem lehet helytelenül meghatározva.

A Kerületi Városrendezési és Építési Szabályzat védőtávolságokat 21. §-ában szabályoz, a nagyüzemi állattartást egyértelműen tiltja.

Budapest XXI. kerületi Önkormányzat

Nincs hatályos állattartási rendelete, a magasabb szintű állatvédelmi jogszabályok alapján dolgoznak, állattartási rendelet hiányában az állattartásra szolgáló építmények szabályozási helye sem lehet helytelenül meghatározva.

A Városrendezési és Építési Szabályzat védőtávolságokat nem szabályoz.

Budapest XXII. kerületi Önkormányzat

Nincs hatályos állattartási rendelete, a magasabb szintű állatvédelmi jogszabályok alapján dolgoznak, állattartási rendelet hiányában az állattartásra szolgáló építmények szabályozási helye sem lehet helytelenül meghatározva.

Budafok-Tétény Városrendezési és Építési Szabályzata övezetenként eltérő védőtávolságokat határoz meg az állattartási építményekre (15. §, 86. §, 91. §, 92. §).

Budapest XXIII. kerületi Önkormányzat

Nincs hatályos állattartási rendelete, a magasabb szintű állatvédelmi jogszabályok alapján dolgoznak, állattartási rendelet hiányában az állattartásra szolgáló építmények szabályozási helye sem lehet helytelenül meghatározva.

A Városrendezési és Építési Szabályzat 72. §-sa rendezi a védőtávolságokat.

V. Összegzés

Mondhatjuk azt, hogy ha egy szabályozási tárgykör rossz helyen van: és akkor? Mondhatjuk azt, hogy ha elavult vagy magasabb rendű jogszabályba ütköző rendelkezéseket tartalmaz egy rendelet: és akkor? Mindaddig amíg személyesen nem kerülünk az önkormányzatokkal kapcsolatba egy-egy hatósági eljárás során, melyet nagy eséllyel szomszédaink indítanak ellenünk így tipikusan érinteni fognak pl. építési és állattartási kérdéseket (is) addig nincs nagy baj. Utána sincs - van fellebbezésre lehetőség, és a közigazgatási bíróság is a Kúria Önkormányzati Tanácsának hatáskörébe utalhatja a jogorvoslati eljárása során észlelt, magasabb rendű jogszabályba ütköző önkormányzati rendeletet. Azonban ha ezeket időben orvosolják a helyi jogalkotók, egy csomó idő, energia és pénz (perköltség) spórolható meg, valamint a helyi jogalkotókról is sokkal kedvezőbb kép alakulhat ki az állampolgárok előtt.
